

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/21/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118212026
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118212026.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Viery Zolňakovej a JUDr. Andreja Radomského v právnej veci v spore žalobcu E. E. H., X. XX.X.XXXX, L. Š. X, XXX XX J., právne zastúpeného JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, IČO: 35519193, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, IČO: 00166481, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu i žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C/43/2018-137 zo dňa 19.6.2019, jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaniach napadnutých častiach, t.j. v časti II. výroku, ktorým žalobcovi proti žalovanej bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur, vo výroku III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti ako aj vo výroku IV. o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom č.k. 20C/43/2018-137 zo dňa 19.6.2019 vyslovil, cit.:

„I. Konanie o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5% zo sumy 150.000,- eur od 16.8.2018 do zaplatenia z a s t a v u j e.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 28.502,91 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.502,91 eura od 16.8.2018 do zaplatenia, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

IV. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania ustálil skutkový stav tak, že uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva PZ Prešov, Úradu justičnej a kriminálnej polície, Č.: F.-X/OEK-XXXX podľa § 163 ods. 1 Trestného poriadku, účinného do 31.12.2005, bolo vznesené obvinenie proti žalobcovi pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. a), ods. 5 Trestného zákona, účinného do 31.12.2005, na tom skutkovom základe, že žalobca ako bývalý právny zástupca H. Š., L. J., N.. J. Č.. XX, ktorú zastupoval na základe splnomocnenia v súdnych konaniach 9C/221/96 a 9C/405/97 na Okresnom súde v Prešove, po tom, čo na jeho účet zriadený vo Y., C..R., J. J., Č.. XXXXXXXXXXXX/XXXX boli prevedené finančné prostriedky prisúdené z týchto sporov H.Á. Š. z účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR dňa 17.1.1997 vo výške 5.190.600,- Sk a dňa 16.3.1998 vo výške 3.823.063,90 Sk, tieto poukázal dňa 28.1.1997 vo výške 2.500.000,- Sk a dňa 20.3.1998 vo výške 1.811.500,- Sk na účet H. Š., zriadený vo Y. a.s., pobočka Prešov, č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, kde ale ostatné finančné prostriedky v celkovej výške 4.702.163,90 Sk použil pre vlastnú potrebu, čím H. Š.C. spôsobil svojím konaním škodu vo výške 4.702.163,90 Sk. Žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Generálnej

prokuratúry SR č. A. D. XXX/XX-XX zo dňa 20.9.2005 ako nedôvodná zamietnutá. Dňa 3.7.2006 bola na Okresný súd Prešov prokurátorom Krajskej prokuratúry podaná obžaloba F. zo dňa 14.6.2006 pre pokračovací trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, 4 písm. a), ods. 5 Trestného zákona, účinného do 31.12.2005. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. XT/XX/XXXX-XXXX zo dňa 13.1.2017 žalobcu oslobodil spod vyššie uvedenej obžaloby, pre skutok kvalifikovaný ako pokračovací trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. a), ods. 5 Trestného zákona, účinného do 31.12.2005, ktorého sa mal dopustiť tak, že ako advokát a právny zástupca klientky a súčasne navrhovateľky H. Š., ktorú zastupoval na základe ňou udeleného plnomocenstva zo dňa 4.11.1996 v súdnom spise vedenom na Okresnom súde v Prešove pod č. konania 9C/221/96 proti odporcovi Ministerstvu pre správu a privatizáciu národného majetku SR v Bratislave o určenie neplatnosti vyvolávacej ceny prevádzkovej jednotky s prislúšenstvom po tom, čo bolo rozhodnuté o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľke v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku č.k. 9C/221/96-14 sumu 5.190.600,- Sk, nadiktoval do zápisnice o pojednávaní dňa 19.12.1996 namiesto podnikateľského účtu advokátskej kancelárie číslo svojho osobného účtu č. XXXXXXX-XXX/XXXX vedeného Y.L., C..R.. L. pobočka J., kde mu boli tieto peniaze dňa 17.11.1997 poukázané odporcom na jeho osobný účet, rovnako tak i v súdnom spore vedenom na Okresnom súde v Prešove pod č.k. 9C 405/97, kde vystupoval taktiež ako právny zástupca klientky a súčasne navrhovateľky H. Š. proti odporcovi Ministerstvu pre správu a privatizáciu národného majetku SR v Bratislave, po tom čo bolo rozhodnuté rozsudkom o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľke sumu 3.823.065,90 Sk v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku nadiktoval do zápisnice o pojednávaní dňa 29.1.1998 namiesto podnikateľského účtu advokátskej kancelárie číslo svojho osobného účtu č. XXXXXXX-XXX/XXXX vedeného Y., C..R.. L. J. J.S., kde mu boli takto prisúdené peniaze v plnej výške dňa 16.3.1998 zo strany odporcu aj poukázané, pričom z takto dvakrát bezhotovostne mu poukázaných finančných prostriedkov odporcom, previedol bezhotovostne v pobočke Y., C..R.. J. dňa 28.1.1997 H. Š. na číslo jej osobného účtu č. XXXXXXX-XXX/XXXX vedenom vo Y. sumu 2.500.000,- Sk a dňa 20.3.1998 tým istým spôsobom a v tej istej pobočke banky jej previedol na osobný účet sumu 1.811.500,- Sk, avšak ostatné takto poukázané mu odporcom finančné prostriedky použil pre svoju osobnú potrebu, čím takto H. Š. spôsobil škodu vo výške najmenej 4.702.163.00 Sk, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný. Krajský súd v Prešove uznesením č.k. XTo/XX/XXXX-XXXX zo dňa 24.10.2017 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora a podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku zamietol odvolanie poškodenej H. Š.C. proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 13.1.2017 sp.zn. XT/XX/XXXX. Súd prvej inštancie mal zároveň za preukázané, že žalobca bol rozhodnutím Slovenskej advokátskej komory č. XX-XXXX/XX zo dňa 5.11.2014 vyčiarknutý zo zoznamu advokátov s účinnosťou od tohto dňa. Rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti SR číslo XXX/XXXX-XX R. zo dňa 6.9.2005 bol žalobcovi pozastavený výkon správcovskej činnosti podľa § 25 ods. 2 písm. a) v spojení s ods. 6 zákona č. 7/2005 Z.z. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že žalobca dňa 18.08.2005 doručil Ministerstvu spravodlivosti SR čestné vyhlásenie správcu konkurznej podstaty, v ktorom oznámil, že je trestne stíhaný pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zákona na základe uznesenia KR PZ Prešov, Č.: F.- X/OEK-XXXX. V uvedenom rozhodnutí sa tiež konštatuje, že žalobca je stíhaný aj pre trestný čin nepriamej korupcie podľa § 162a ods. 1 Tr. zákona na základe uznesenia Prezídia PZ, ČVS: J.-X/BOK-Y.-A.-XXXX. Ministerstvo spravodlivosti SR rozhodnutím č. XXX/XXXX-XX R. zo dňa 9.11.2005 zamietlo rozklad žalobcu a potvrdilo rozhodnutie o pozastavení výkonu správcovskej činnosti. Uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. XK/XXX/XXXX-XX zo dňa 10.11.2005 bol žalobca zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty v predmetnom konaní.

3. Žalobca pred podaním žaloby požiadal žalovanú, zastúpenú Generálnou prokuratúrou SR, o náhradu škody v rámci predbežného prerokovania nároku podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a to písomným podaním zo dňa 9.4.2018. Nárok na náhradu škody žalobca špecifikoval ako náhradu trov obhajoby v sume 3.502,91 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 150.000,- eur. Z faktúry JUDr. Alojza Naništu zo dňa 18.1.2018 vyplýva, že tento vystavil žalobcovi faktúru za právne služby - obhajoba v trestnom konaní, na sumu 3.502,91 eur. Z potvrdenia o platbe vyplýva, že žalobca vyplatil dňa 23.1.2018 svojmu obhajcovi sumu 3.502,91 eur. Generálna prokuratúra SR, listom zo dňa 8.8.2018, žiadosť žalobcu o náhradu škody odmietla.

4. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. e), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 27b, § 25 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2008 (ďalej len zákona č. 514/2003 Z.z.), § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, §

3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a vec právne posúdil tak, že v časti úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 150.000,- eur od 16.8.2018 do zaplataenia zobrať žalobca žalobu späť ešte predtým, ako sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie, preto v tejto časti žaloby súd konanie podľa § 168 CSP zastavil. Čo sa týka nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v trestnom konaní, súd prvej inštancie konštatoval, že zodpovednosť štátu za škodu je objektívnou zodpovednosťou a to bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nie je možné zbaviť a ktorá je založená na kumulatívnom splnení troch podmienok a to porušenia právnej povinnosti (nezákonnosť), vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody. Súd vychádzal z predpokladu, že ak sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, čo sa prejavilo buď zastavením trestného stíhania, postúpením veci na prejednanie priestupku alebo oslobodením obvineného spod obžaloby, má to rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť. Súd konštatoval, že ak by akceptoval názor, že zodpovednosť štátu za škodu by bola daná iba v prípade zrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť, by bola výkladom formalistickým, reštriktívnym a ústavne nekonformným, nakoľko už samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolávať vznik majetkovej škody i nemateriálnej ujmy. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovi v dôsledku vydania uznesenia o vznesení obvinenia vznikla škoda vo forme trov obhajoby v trestnom konaní. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že obhajca žalobcu riadne vykonal úkony v trestnom konaní, žalovaná strana tieto úkony nespochybnila a tieto boli vyčíslené v súlade s advokátskou tarifou, preto považoval sumu 3.502,91 eur za preukázanú. Čo sa týka existencie príčinnej súvislosti medzi vznesením obvinenia a vznikom škody, uvedené mal súd tiež za preukázané, keďže konštatoval, že žalobcovi by nevznikli náklady na trovy obhajoby, pokiaľ by proti nemu nebolo vznesené obvinenie. Taktiež žalobca splnil podmienku predbežného prerokovania nároku, pričom jeho žiadosti nebolo vyhovené. O uvedenej skutočnosti bol žalobca upovedomený dňa 15.8.2018. Od dňa nasledujúceho po tomto dni sa žalovaná dostala do omeškania s nárokom na náhradu škody, preto súd priznal žalobcovi uplatnený zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.502,91 eur od 16.8.2018 do zaplataenia. Čo sa týka žalobcom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 150.000,- eur, súd prvej inštancie konštatoval, že uvedený nárok je možné priznať iba za predpokladu, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučiniením pre poškodeného, pričom zásah takej intenzity musí žalobca preukázať. Uviedol, že nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v nemajetkovej sfére dotknutej osoby, pričom výšku určuje súd s prihliadnutím na závažnosť spôsobenej ujmy. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že v živote žalobcu došlo k závažným následkom, a to z dôvodu, že trestné stíhanie malo negatívny dopad na zdravotný stav žalobcu, ale aj jeho profesijný život, keďže rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 6.9.2005 č. XXX/XXXX-XX R. došlo k pozastaveniu výkonu správcovej činnosti a v konečnom dôsledku trestné stíhanie viedlo aj k tomu, že sa žalobca nechal vyškrtnúť zo zoznamu advokátov. Pri určení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súd vzal do úvahy dĺžku trestného konania (13 rokov) a povahu trestnej veci (hrozba nepodmienečného trestu odňatia slobody v trestnej sadzbe od 5 do 12 rokov), ako aj tú skutočnosť, že osobná sloboda žalobcu počas trestného stíhania nebola obmedzená. Vzhľadom na uvedené súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur, ktorú považoval za dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti. V prevyšujúcej časti žalobu o priznanie nemajetkovej ujmy zamietol. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z dôvodu, že žalobca bol úspešný v časti náhrady škody, ako aj v časti nemajetkovej ujmy, ktorej samotná výška závisela od úvahy súdu. V časti úrokov z omeškania, v ktorej zobrať žalobu žalobca späť, zavinil zastavenie konania podľa § 256 ods. 1 CSP, avšak z dôvodu, že sa jednalo o neúspech iba v nepatrnej časti, súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. V zákonom stanovenej lehote podal voči výroku III. napadnutého rozhodnutia odvolanie žalobca, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci, ako aj nesprávne skutkové zistenia, ku ktorým dospel súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania. Žalobca namietal, že práve na základe vykonaného dokazovania bolo dôvodné dospieť k iným skutkovým zisteniam, z ktorých vyplýva závažnosť ujmy spôsobenej žalobcovi samotným trestným konaním. Mal za to, že súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil výšku priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, a to iba v rozsahu 1/6 ním uplatňovaného nároku, pričom z odôvodnenia rozsudku nie je žalobcovi zrejmé, na základe akých skutočností dospel k sume 25.000,- eur, ako primeranej sumy titulom náhrady nemajetkovej ujmy a

vo zvyšnom rozsahu ním uplatnený nárok zamietol, preto v uvedenom rozsahu považoval rozhodnutie za nepreskúmateľné. Upriamil pozornosť na čl. 1497 - 1608 zo spisu Okresného súdu Prešov sp.zn. XT/XX/XXXX, kde sudcovia Okresného, ako aj Krajského súdu v Prešove vyjadrujú na prokurátorom vznesenú námietku predpojatosti dôvody, pre ktoré nechceli prejednávať obžalobu vedenú pod sp.zn. XT/XX/XXXX. Čo sa týka žalovaným tvrdenej skutočnosti, že trestné konanie si zavinil samotný žalobca svojim konaním, k tomuto uviedol, že trestné stíhanie voči jeho osobe sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, pretože skutok sa nestal, čo má podľa názoru žalobcu vplyv na základ jeho nároku na náhradu škody a na jeho výšku. Žalobca uviedol, že štát žaluje o náhradu škody z dôvodu, že po dobu 153 mesiacov bol bezdôvodne a nezákonne šikanovaný, obmedzený vo výkone povolania a zároveň mu bola spôsobená psychická trauma a zdravotná ujma, ako aj ujma v živote. Uviedol, že štát prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní riešil neoprávnené súkromnoprávne nároky p. Š.. Uviedol, že trestná vec vedená voči nemu nebola zložitá po skutkovej ani po právnej stránke a svojim konaním nedával dôvody na odročenie hlavných pojednávaní, práve naopak jeho postoj bol taký, aby sa vec čo najskôr právoplatne skončila, pretože bol presvedčený o svojej nevine. Čo sa týka preukázania intenzity zásahu do práv žalobcu, tento uviedol, že nie je objektívne možné, aby po 15 rokoch mu niekto potvrdil ako sa bál, keď sa dozvedel, že mu hrozí trest od 5 do 12 rokov, pričom pri takejto sadzbe nie je možné uložiť podmienkový trest odňatia slobody. Taktiež uviedol, že mu nikto nepotvrdí ako prežíval to, že musel Krajskému súdu v Košiciach oznámiť, že pre začaté trestné konanie musí byť vyškrtnutý zo zoznamu správcov konkurznej podstaty. Poukázal aj na hanbu a rozpaky pred sudcami, ktorí sa mali vyjadriť o ich vzťahu k žalobcovi po prokurátorom vznesenej námietke predpojatosti, ako aj na traumy, ktorú zažíval pred komisiou Slovenskej advokátskej komory (ďalej len SAK) pri vypočúvaní dňa 6.5.2005, kde žiadal, aby mu SAK nepozastavila výkon advokácie. Obvinenie z uvedeného trestného činu považoval žalobca za osobnú tragédiu. Uviedol, že tieto skutočnosti sa po uplynutí 15 rokov už nedajú preukázať a pokiaľ by to súd chcel, uložil by na žalobcu nespĺniteľné dôkazné bremeno, čím dôjde k porušeniu Čl. 36 ods. 3 Listiny. Žalobca namietal, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé ako súd vyhodnotil jeho obmedzenia a z čoho vychádzal pri posudzovaní závažnosti následkov pre žalobcu. V uvedenom rozsahu považoval rozsudok za nepreskúmateľný, a to vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania. Nesúhlasil so záverom súdu, ktorý prihliadol aj na tú skutočnosť, že žalobca nebol počas trestného stíhania pozbavený osobnej slobody. V súvislosti s uvedeným poukázal na to, že sa domáha nároku z dôvodu nezákonného rozhodnutia a nie z dôvodu obmedzenia osobnej slobody podľa § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z.. Záverom žalobca poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS 754/2016 zo dňa 24. 1.2017, v ktorom Ústavný súd SR vo veci pracovníka colnej správy považoval sumu 620,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy za primeranú. Žalobca taktiež poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 9C/49/2013, kde bola žalobkyni za jeden mesiac trestného stíhania priznaná náhrada vo výške 620,- eur. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp.zn. 4Co/115/2018. Žalobca konštatoval, že ak by súd prvej inštancie pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z vyššie uvedených záverov, potom by považoval nárok žalobcu tak, ako bol uplatnený za dôvodný. Keďže súd nepostupoval podľa záverov vyššie uvedených rozhodnutí, potom mal žalobca za to, že vec nesprávne právne posúdil a navrhol napadnutý rozsudok vo výroku III. zmeniť tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 125.000,- eur v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

6. V zákonom stanovenej lehote podala voči výrokom II. a IV. napadnutého rozsudku odvolanie žalovaná, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci. Žalovaná konštatovala, že napriek tomu, že súd dospel k správnym skutkovým zisteniam a napriek žalovanou vzneseným námietkam, súd vec nesprávne právne posúdil. Mala za to, že neboli splnené podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi, z dôvodu, že podľa jej názoru je samotné konštatovanie porušenia práva postačujúcim zadostučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu. Poukázala na znenie ustanovenia § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré upravuje kritéria, podľa ktorých sa určuje výška nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uviedla, že priznaná výška nemajetkovej ujmy nie je adekvátna závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy a nie je primeraná ani vo vzťahu k následkom, ktoré žalobca mal pociťovať. Podľa názoru žalovanej, žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal vznik tak závažnej nemajetkovej ujmy, aby mu náležala finančná náhrada. Poukázala na to, že žalobca len svojou vlastnou výpoveďou preukazoval ako sa mu zmenil život, a to bez toho, aby tieto skutočnosti boli potvrdené čo i len jediným svedkom. Čo sa týka zdravotných komplikácií žalobcu, k týmto žalovaná uviedla, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi ich vznikom a rozhodnutím o vznesení obvinenia. Žalovaná taktiež poukázala na to, že žalobca naďalej počas trestného stíhania vykonával povolanie advokáta, pričom neuvádzal pokles záujmu o jeho právne služby, nemožno preto konštatovať, že by bol počas doby trvania trestného konania výraznejšie

obmedzený čo sa týka spoločenského uplatnenia. Taktiež neboli žalobcom uvádzané ani zjavné a závažné následky v súkromnom živote. Žalovaná uviedla, že v neposlednom rade je potrebné prihliadať na okolností, za ktorých došlo k trestnému stíhaniu žalobcu. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Krajský súd v Prešove vyzval žalovanú na odstránenie väd podania podľa § 373 ods. 1 CSP z dôvodu, že z odvolania žalovanej nebol zrejмый rozsah, v akom napadla rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolací súd poukázal na to, že žalovaná označila za odvolaním napadnuté výroky II. a IV., avšak z obsahu podaného odvolania vyplývalo, že táto namieta iba priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur.

8. Žalovaná v odpovedi na výzvu odvolacieho súdu zo dňa 9.10.2019 uviedla, že výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie napáda len v rozsahu priznaného plnenia titulom náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur, pričom dôvody odvolania sú špecifikované v samotnom odvolaní. Čo sa týka výroku IV napadnutého rozsudku, tento napáda v celom rozsahu z dôvodu, že žalobca zavinil zastavenie konania v časti úrokov z omeškania z nemajetkovej ujmy, preto nebol úspešný v konaní v rozsahu 100 %.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok účinný od 1.7.2016 - ďalej len „CSP“) prejednal podané odvolanie v zmysle zásad daných aplikáciou ust. § 378 a nasl. CSP. Žiada sa osobitne zdôrazniť, že odvolací súd pri prieskume napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie bol v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP viazaný rozsahom odvolania i uplatnenými odvolacími dôvodmi (s výnimkou v § 380 ods. 2 CSP) tak, ako boli uplatnené v zákonnej odvolacej lehote. Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu a žalovanej bez nariadenia pojednávania. Vychádzal pritom z aplikácie ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pričom mal za to, že nariadenie pojednávania v predmetnej veci si nevyžadovala potreba zopakovania, či doplnenia dokazovania a ani dôležitý verejný záujem. Na základe takéhoto prieskumu uvedeného rozhodnutia súdu prvej inštancie, i konania ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd po prejednaní veci v senáte k záveru, že na základe podaných odvolaní je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutej časti zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd pritom konštatuje, že odvolaniami strán sporu sú napadnuté výroky týkajúce sa uplatňovanej nemajetkovej ujmy, a to čo sa týka priznanej sumy 25.000,- eur, ako aj zamietnutej časti nad sumu 25.000,- eur a zároveň je odvolaním napadnutý aj súvisiaci výrok o náhrade trov konania. Strany sporu nenapadli výroky o zastavení konania v časti o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % zo sumy 150.000,- eur od 16.8.2018 do zaplatenia, ako aj výrok o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 3.502,91 eur titulom náhrady škody, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.502,91 eur od 16.8.2018 do zaplatenia, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. V týchto častiach rozhodnutie súdu prvej inštancie nadobudlo právoplatnosť a nebolo oprávnením ani povinnosťou odvolacieho súdu v týchto výrokoch rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať (§§ 226, 227 ods. 1 CSP, § 379 CSP).

10. Tak, ako je uvedené vyššie, žalovaná podala odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. nesprávneho právneho posúdenia veci proti výroku II napadnutého rozsudku v rozsahu priznaných 25.000,- eur titulom nemajetkovej ujmy a proti výroku IV, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanej. Žalobca podal odvolanie proti výroku III (o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti) z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. Predmetom konania (a teda aj odvolacieho prieskumu) zostal uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mala žalobcovi vzniknúť nezákonným rozhodnutím. Obe strany vo vzťahu k týmto nárokom uplatňujú odvolací dôvod daný ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP (nesprávne právne posúdenie). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prip. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

12. Podľa Čl. 2 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. (Civilný sporový poriadok - ďalej aj CSP) ochrana ohrozených a porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Podľa Čl. 2 ods. 2 CSP, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

13. Základným atribútom právnej istoty podľa citovaného Čl. 2 ods. 1, 2 CSP je požiadavka zásadnej predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Tá je nerozlučne spätá s postulátom, že zásadne právne rovnaké (obdobné) prípady sa skrátka majú posudzovať rovnako, rozdielne prípady rozdielne. To, či ide o zásadne rovnakú právnu vec alebo či táto právna vec vykazuje naopak zásadné diferencie od iných, už rozhodnutých prípadov, je záležitosťou právneho posúdenia súdu reflektovaného v dôvodoch rozhodnutia. Toto tvorí základnú obsahovú náplň princípu právnej istoty podľa citovaného článku CSP. Ide o zákonnú formuláciu princípu civilného procesu a z tohto konštatovania následne treba aj pri interpretácii vychádzať.

14. Súdna prax v súčasnosti zaznamenáva pomerne vysoký počet žalôb, ktorými sa žalobcovia domáhajú ochrany svojich práv aj podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Uvedený zákon v súdom prvej inštancie citovaných ustanoveniach § 17 ods. 1, 2 upravuje, za splnenia ktorých predpokladov možno poskytnúť aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V niektorých prípadoch je totiž so zreteľom na individuálne okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do chránených práv poškodeného, zrejmé, že iba konštatovanie porušenia práva samo nie je dostatočným zadosťučinením. V takom prípade právny poriadok upravuje možnosť úhrady aj nemajetkovej ujmy v peniazoch.

15. Súdna prax je už v súčasnosti jednotná v tom, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný, osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné. Ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia. Pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby súdom nesvedčí bagatelizovanie závažnej ujmy priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona, jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť, alebo absencie postupu podľa pravidla, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš, aby robili tebe“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27.8.2019 sp.zn. 4Cdo/125/2019).

16. Pri uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vyvstáva potreba zodpovedania otázky, podľa čoho sa má určiť primeraná výška tejto náhrady. Zák. č. 514/2003 Z.z. len demonštratívny spôsobom vymenúva kritériá, podľa ktorých sa určuje rozsah tejto náhrady. Vzhľadom na rozmanitosť jednotlivých prípadov zákon ani nemôže zvoliť taxatívny výpočet týchto kritérií, preto volí normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd s prihliadnutím na konkrétne okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil, čo je v tom ktorom prípade významné pre určenie finančného zadosťučinenia. Neurčité právne pojmy, ktoré sa v niektorých prípadoch vyskytujú v právnom poriadku nesmú však zväzdať k ľubovôli súdu; ani tie mu totiž neumožňujú absolútne neobmedzenú úvahu. Najvyšší súd SR už v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/171/2005 konštatoval, že aj keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli (dokonca) k bezdôvodnému obohacovaniu sa.

17. Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí sp.zn. 6Cdo/37/2012 dospel k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia prerokovanej veci, v iných, obdobných veciach; v tomto rozhodnutí dovolací súd poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 6.12.2016 sp.zn. III.ÚS 147/06, ako aj na rozsudok ESLP zo 17.4.2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike.

18. V rozhodnutí sp.zn. 6MCdo/15/2012 najvyšší súd uviedol, že určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej

základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súd v súvislosti s tým vzal do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napr. zák. č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia, sexuálneho zneužívania, za spôsobenú morálnu škodu určuje limit odškodnenia vo výške 10-násobku minimálnej mzdy. Súd sa musí preto zaoberať napríklad aj tým, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote, spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, resp. s morálnou ujmou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania.

19. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/7/2017 poukázal na judikatúru ESLP, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). ESLP konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho ESLP vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Publico Communicacao Social S.A. v. Portugalsko). Napokon ESLP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv, musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá sa priznáva obetiam násillných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násillné činy (napr. Ittalehti a Karhuvaara v. Fínsko).

20. Napokon v rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/19/2018 najvyšší súd konštatoval, že povinnosť všeobecného súdu je určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP. Uviedol tiež, že na podstate záverov, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 58/1969 Zb. nezmenil nič ani zákon č. 514/2003 Z.z.. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. (v znení zák. č. 412/2012 Z.z.) tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP.

21. Odvolací súd poukazuje i na rozsudok NS SR sp.zn. 6Cdo/44/2017 z 21.6.2018 „V prípade nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním, ktoré skončilo oslobodením spod obžaloby, bude potrebné popri povahe a dĺžke trestného konania prihliadnúť najmä na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo a na závažnosť následkov spôsobených trestným stíhaním v osobnostnej sfére poškodeného. Posúdenie okolností, za ktorých k ujme došlo, zahrňuje aj správanie sa samotného poškodeného... Pri určovaní primeranosti formy zadostučinienia, závažnosť ujmy správne skúmali predovšetkým vo vzťahu k tým osobnostným sféram, ktoré žalobca v konaní uplatnil (v morálnej sfére, vo sfére súkromnej a pracovného uplatnenia).“

22. Odvolací súd konštatuje, že aj keď ustanovenie § 27b ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. konštatuje, že zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred 1.1.2009, sa spravuje predpismi účinnými do 31.12.2008, pričom ustanovenie § 17 zákona č. 514/2003 Z.z., v znení účinnom do 31.12.2008, neobsahovalo maximálnu povolenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súd mohol priznať titulom nemajetkovej ujmy za ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, možno ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., v aktuálne účinnom znení, považovať za akési vodítko pri priznávaní samotnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Aktuálne platné znenie ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. zakazuje priznať výšku nemajetkovej ujmy nad výšku odškodnenia obeť násillného trestného činu. Je nevyhnutné si uvedomiť, že v prípadoch obeť násillných trestných činov môže dôjsť aj k závažnému zásahu do zdravia či dokonca života, preto možno považovať za primerané, aby odškodnenie za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nebolo vyššie ako odškodňovanie za trvalé následky na zdraví či dokonca za život. V opačnom prípade by vznikal rozpor s tézou, že ľudský život má najvyššiu hodnotu, od ktorej je nevyhnutné odvodzujú ostatné hodnoty. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva by priznaná finančná náhrada napr. v konaniach o ochranu osobnosti nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám - napríklad výške náhrady za utrpenie a bolesť (ktoré boli spôsobené napr. telesnými zraneniami - Karhuvaara a Ittalehti v. Fínsko).

Podobne aj Najvyšší súd SR už vo vyššie konštatovanom rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/171/2005 zo dňa 27.4.2006 uviedol, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach.

23. V posudzovanom prípade sa súd prvej inštancie pri riešení predmetnej otázky výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy neriadil vyššie uvedenou už ustálenou rozhodovacou praxou vyjadrenou v označených rozhodnutiach. Ak súd prvej inštancie pri úvahách o určení primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy neprihliadol na závery najvyššieho súdu o potrebe určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po náležitom zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, zároveň uplatnený nárok neposúdil aj v kontexte s rozhodnutiami ústavného súdu a EŠLP, odklonil sa od ustálenej praxe Najvyššieho súdu SR a rozhodol aj preto vecne nesprávne. Je povinnosťou súdu konajúceho o podanej žalobe uplatňujúcej primeranú náhradu nemajetkovej ujmy náležite zistiť rozhodujúce skutkové okolnosti. Súdna prax (aj v zmysle uznesenia NS SR 3Cdo/25/2019) sa ustálila na názore, že súd je po takom zistení povinný vziať do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy právneho poriadku SR, ktoré upravujú odškodnenie (napr. zák. č. 215/2006 Z.z.) s tým, že konečnému rozhodnutiu súdu by mala predchádzať jeho právna úvaha založená na porovnaní ujmy spôsobenej trestným činom, pri ktorom bola spôsobená smrť, alebo trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania. Súd by mal v každom individuálnom prípade sa zamýšľať na tým, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní s ujмами spôsobenými uvedenými trestnými činmi. Aby sa predišlo ľubovôli súdu pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy za zásah orgánu verejnej moci do osobnostných práv poškodeného, právny poriadok ustanovuje limity odškodnenia. Náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenie alebo násilné činy.

24. V konaní nie je medzi stranami sporným, že uznesením vyšetrovateľa KR PZ ÚJKP Prešov zo dňa 15.11.2004, ČVS: F-X/OEK-XXXX, bol žalobca obvinený z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, 4 písm. a), ods. 5 Trestného zákona, účinného do 31.12.2005, pričom rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. XT/XX/XXXX-XXXX zo dňa 13.1.2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. XTo/XX/XXXX-XXXX zo dňa 24.10.2017, bol tento oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, teda súd mal za preukázané, že uznesenie o vznesení obvinenia je nezákonným rozhodnutím v trestnom konaní, keďže obvinenie vznesené žalobcovi nebolo v trestnom konaní preukázané. Napokon aj už právoplatne priznaná náhrada škody za obhajobu dáva predpoklad pre záver o opodstatnenosti nárokov v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z..

25. Z dôvodov napadnutého rozhodnutia nie je možné preskúmať opodstatnenosť záverov súdu prvej inštancie o tom, že primeranou finančnou náhradou za spôsobenú nemajetkovú ujmu nezákonným trestným stíhaním by mala byť suma 25.000,- eur. Opätovne treba dať do pozornosti už vyššie citované závery Najvyššieho súdu SR z rozhodnutia 4Cdo/171/2005, podľa ktorých úvaha súdu o výške zadosťučinenia v peniazoch musí sa opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole. Pri aplikácii vyššie citovaných ustanovení o priznávaní nemajetkovej ujmy, resp. pri zamietnutí časti žalobného návrhu, je konajúci súd povinný aplikáciu a výklad príslušných ustanovení zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi strán, či už zdôvodňovaním výšky alebo s námietkami o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných obdobných veciach. Ak toto v rozhodnutí súdu prvej inštancie absentuje, zakladá to odvolací dôvod tak, ako ho uplatnili obe strany v konaní, t.j. nesprávne právne posúdenie (nepreskúmateľnosť záveru o výške) a v tej súvislosti aj procesný dôvod vyplývajúci z ústavou garantovaného práva na spravodlivé súdne konanie, súčasťou obsahu ktorého je aj právo účastníka sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov žalobcu prednesenými na súde prvej inštancie i s obranou žalovaného proti tejto časti žaloby. Ak súd nedal presvedčivú odpoveď v dôvodoch rozhodnutia na tieto zásadné otázky aj v nadväznosti na už ustálenú súdnu prax, týmto svojím procesným postupom znemožnil stranám, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Vydanie zmätočného rozhodnutia (nedostatočne odôvodneného) bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je vždy nevyhnuté takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 236/06). Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská.

27. Odôvodnenie rozhodnutia je jeho dôležitou obsahovou náležitosťou, ktorá musí plniť niekoľko funkcií. Predovšetkým musí presvedčiť strany sporu o správnosti postupu súdu a o zákonnosti jeho rozhodnutia, čím sa napĺňa jedno zo základných pravidiel konania posilňovanie dôvery účastníka súdneho konania v správnosť rozhodovania, ktoré následne vedie k tomu, aby fyzické resp., právnické osoby dobrovoľne plnili svoje povinnosti vyplývajúce z vydaného rozhodnutia. Nemenej dôležitou funkciou je aj kontrolná funkcia spočívajúca v tom, že každé rozhodnutie je možné preskúmať, pričom presvedčivé odôvodnenie môže zamedziť zbytočnému uplatňovaniu opravných prostriedkov. Pokiaľ absentuje logická nadväznosť výroku a odôvodnenia je vnútorne nesúladne, takéto rozhodnutie napĺňa znaky zmätočnosti a arbitrárnosti.

28. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vyššie uvedené kritériá kladené na odôvodnenie rozhodnutia nespĺňa, na čo dôvodne poukazujú strany sporu vo svojich odvolaniach. Je tomu tak predovšetkým z dôvodu, že závery prijaté prvoinštančným súdom nie sú dostatočne odôvodnené a nie je z nich zrejmé, na základe akých skutočností považoval súd prvej inštancie sumu 25.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy za primeranú a z akého dôvodu nad túto sumu žalobu o priznanie uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy zamietol. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd zrušil rozsudok vo výroku II., ktorým súd priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur a vo výroku III., ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vzhľadom na závislosť výroku o trovách konania od výsledku rozhodnutia v zrušenej časti rozhodnutia, odvolací súd zrušil aj výrok o trovách konania.

29. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní pri určovaní konkrétnej výšky náhrady za spôsobenú ujmu, zohľadniť nielen primeranosť k iným finančným kompenzáciám, ale prihliadať aj na osobu žalobcu, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote a na závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v spoločenskom uplatnení. V súvislosti so žalobcom uplatnenými odvolacími dôvodmi možno poukázať i na to, že Ústavný súd v náleze č.k. III. ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.1.2017 vyslovil, že: „39. Ústavný súd je toho názoru, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. 40. Ústavný súd po zohľadnení povahy trestnej veci, dĺžky trestného stíhania a väzby, preukázaných dopadov trestného stíhania a väzby do osobnostnej sféry žalobcu a okolností, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, považuje priznanú náhradu nemajetkovej ujmy nielen za primeranú, ale aj zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti. Ústavný súd preto považuje za vylúčené, aby v prípade sťažovateľky mohlo dôjsť s ohľadom na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, keďže nezistil, že by všeobecné súdy aplikovali ustanovenia jednoduchého práva spôsobom, ktorý by poprel ich účel a zmysel.“ Čo sa týka žalobcom uvádzaného, že Ústavný súd SR v predmetnom náleze konštatoval, že suma 620,- eur mesačne titulom nemajetkovej ujmy za vedenie nezákonného stíhania je primeraná a spravodlivá, odvolací súd poukazuje na konštatovanie ústavného súdu v bode 39 predmetného nálezu, v ktorom samotný súd uvádza, že nie je možné stanoviť presnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac vedenia trestného stíhania, keďže je nevyhnutné prihliadať na osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno

vopred postihnúť. Aj ústavný súd v predmetnom náleze dospel k záveru, že okrem povahy trestnej veci, dĺžky trestného stíhania a väzby, je nevyhnutné prihliadať aj na preukázané dopady trestného stíhania a väzby do osobnostnej sféry žalobcu a okolností, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie však odvolaciemu súdu nie je zrejmé, v čom súd prvej inštancie videl dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry žalobcu (z vyjadrení žalobcu nie je zrejmé, že by predmetné stíhanie malo vplyv na jeho rodinný alebo sociálny život). Taktiež konštatovanie súdu prvej inštancie, že v dôsledku trestného stíhania došlo k poškodeniu zdravia žalobcu, nie je z vykonaných dôkazov preukázaná príčinná súvislosť medzi zdravotným stavom žalobcu a jeho trestným stíhaním. Preto bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa vysporiadať s dopadmi vedenia trestného stíhania na osobnostnú sféru žalobcu, pričom v ďalšom rozhodnutí musí súd špecifikovať konkrétne dopady trestného stíhania žalobcu na jeho osobný život a nie len všeobecne konštatovať existenciu kritérií, na ktoré sa má prihliadať bez ich bližšieho pretransformovania na konkrétny prípad. Na zreteli musí mať pritom aplikáciu čl. 2 ods. 1, 2 CSP (princíp právnej istoty).

30. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách odvolacieho konania § 396 ods. 3 CSP.

31. Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP a § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).